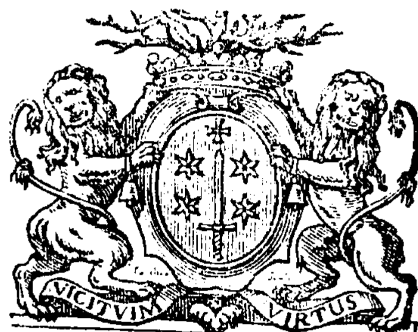
A°. 1856. N°. 221.

Opregte Vrijdagsche

HAARLEMSCHE COURANT

van 19 September.

Deze Courant wordt dagelijks, met uitzondering van Zon- en Feestdagen, uitgegeven. — Prijs, ƒ 5 in de drie maanden.

WEENEN, 15 September.

H. M. de Keizerin is uit Grätz in deze residentie teruggekomen. De Keizer heeft zich van Kapfenberg naar Brandhof begeven, ten einde den Aartshertog *Johann* een bezoek te brengen.

— In bijzondere berigten uit de pauselijke Staten, in deze hoofdstad ontvangen, wordt verzekerd, dat daar te lande bij voortduring hevig wordt geklaagd over de lasten, welke der menigte bij het beheer der openbare geldmiddelen zijn opgelegd. Men rekent, dat in Romagna 42, en in Ombrie 36 ten honderd van de zuivere opbrengst der grondbezittingen moet worden opgebragt, derwijze dat de kleine grondbezitters, die nog daarenboven provinciale en gemeente-lasten moeten betalen, bezwaarlijk in hun onderhoud kunnen voorzien. — De in 1853 ingestelde financiële commissie, belast met het ontwerpen van verbeteringen in de belastings-wetten en het aanwijzen van de Staats-uitgaven, die voor bezuiniging vatbaar zijn, had nog niets van zich laten hooren, ofschoon men verzekerde, dat zij eene besparing van 800,000 scudi's had aangewezen.

VAN DEN RIJN, 17 September.

Men meldt uit Berlijn, dat de presiderende minister, de heer *v. Manteuffel*, den Koning, welke gisteren avond uit Oost-Pruissen in die hoofdstad werd verwacht, tot Stettin te gemoet is gereisd, ten einde Z. M. over de aangelegenheid van Neufchâtel te onderhouden. Naar luid dezer berigten, vindt men in Weenen lieden, die zich beijveren om de voor den pruissischen Staat meer lastige dan belangrijke zaak van Neufchâtel nog te verbitteren, en het te doen voorkomen, alsof de eer van Pruissen daardoor in de waagschaal zou zijn gebragt, en noodwendig herstel of voldoening zou moeten vorderen. Dergelijke beschouwingen schijnen echter in Berlijn geenen onverdeelden bijval te vinden, en alleen bij een gedeelte der dusgenaamde oud-pruissische partij eenigen indruk te maken.

— Zoo gemeld wordt, heeft men in Toscane middel weten te vinden, om aldaar eene geheime boekdrukkerij te vestigen, op welke kleine vlugschriften worden gedrukt, om verder in menigte onder de bevolking te worden verbreid. Een der laatste voortbrengselen betreft de toscaansche en ook in 't algemeen de italiaansche staatkundige belangen, en is bestemd voor de voorstanders van eene gematigde constitutionele Regering. De inhoud dezer vlugschriften schijnt zeer te verschillen van die, welke doorgaans aan *Mazzini* worden toegeschreven.

— De bouw van de vaste brug over den Rijn te Keulen wordt met kracht voortgezet. De stroompilaar aan de zijde dezer stad is tot 24 voet boven het nulpunt van het peil gevorderd, en derhalve reeds op 17 voet boven den tegenwoordigen waterspiegel gebragt. De middenpilaar is tot 43½ voet boven het nulpunt opgetrokken, en zal binnen weinige dagen de vereischte hoogte van 46½ voet bereiken. Voor den stroompilaar aan de zijde van Deutz is het heiwerk volbragt, en deze zal, indien het weder niet tegenvalt, nog voor den winter tot 10 voeten boven het nulpunt worden opgebouwd. Men is voornemens om twee ijzeren traliebruggen op deze pilaren te leggen, waarvan de noordelijke uitsluitend voor den spoorweg, en de zuidelijke voor gewone rijtuigen en voetgangers zal dienen, met een afstand van 4½ voet tusschen beiden.

PARIJS, 16 September.

De gebeurtenissen te Neufchâtel geven steeds aanleiding tot zeer uiteenloopende beschouwingen. Sommigen voorspellen zware verwikkelingen, en verzekeren, onder anderen, dat de pruissische Regering vergunning heeft gevraagd om pruissische troepen over fransch grondgebied naar het zwitsersche kanton te laten trekken, — 't geen echter zou zijn geweigerd. Anderen zijn daarentegen overtuigd, dat de zaak langs den diplomatieken weg zeer gemakkelijk zal worden gevonden, en de centrale zwitsersche overheden te Bern zoowel, als de gewestelijke te Neufchâtel, allezins geneigd zijn om den weg van matiging te volgen.

Inmiddels wordt het door velen als eene zonderlinge omstandigheid beschouwd, dat de oostenrijksche dagbladen, die zich gewoonlijk zeer scherp uitlaten over Pruissen, en bij sommige gelegenheden zelfs in de verte heeft te kennen gegeven, dat de opvolger van *Frederik II* eenigermate als een vazal van Oostenrijk moet worden aangemerkt, — plotselijk van toon zijn veranderd en thans met nadruk beweren, dat Pruissen voldoening behoort te erlangen en dat geheel Duitschland in de aangelegenheid van Neufchâtel moet tusschenbeide treden. — De liberalen beweren, dat deze omstandigheid zoo vreemd niet is, vermits de clericale partij niets liever zou zien dan eene inmenging van Oostenrijk in de zwitsersche aangelegenheden, waardoor de aanhangers der geestelijkheid in de gelegenheid zouden worden gesteld om zich te wreken over de nederlaag ter zake van het Afzonderlijke Verbond. Men houdt het er evenwel voor, dat Pruissen zulks zal inzien en zich zal wachten voor de ondersteuning van eenen zoo gevaarlijken bondgenoot.

— De spaansche Regering heeft thans bepaald, dat de Constitutie van 1845, gewijzigd naar de tijds-omstandigheden, zal worden ingevoerd. Uit officieuse bescheiden blijkt, dat de zamenstelling van den Senaat aan het koninklijk gezag zal zijn opgedragen, mitsgaders de organisatie der gewestelijke en stedelijke raadsvergaderingen. De jaarlijksche duur der zittingen van de Cortes zal niet minder dan van vier maanden mogen zijn,

De nieuwe Cortes zullen in Februarij bijeenkomen en in de eerste en voornaamste plaats beraadslagen over de additionele acte, de wijzigingen behelzende der Constitutie. De verkiezingen zullen in October en November plaats hebben.

De Senaat zal uit 140 leden bestaan, onder welke 30 prelaten. Voorts zullen tot dat ligchaam behooren de kapiteins-generaal. De overige leden zullen worden gekozen uit de hoogste staatkundige, kerkelijke en administratieve ambtenaren.

De stedelijke Raden zullen worden georganiseerd, gedeeltelijk naar aanleiding der Constitutie van 1837, dat is met toepassing van het beginsel der verkiezing, gedeeltelijk volgens de staats-regeling van 1845, namelijk met benoeming door de Kroon.

— De heer *de Montalembert* heeft een betoog geplaatst in de *Revue de Paris*, waarin hij den heer *Louis Veuillot* nadrukkelijk aanvalt, en van dien bestuurder van het dagblad *l'Univers* zegt, dat hij even bekwaam, als hevig is; — dat hij een meester is, zoodra het er op aankomt om zijnen tegenstander te verguizen; — dat hij twintig ondergeschikten gereed heeft staan, die elkander aflossen bij het afmaken der door den meester getroffen slagtoffers. „De dagelijksche taktiek van *l'Univers* is (volgens den heer *de Montalembert*) geschikt om bij allen, die een waarachtig eergevoel bezitten, walging te verwekken." — De kerkelijke twist schijnt alzoo nog niet geëindigd te zijn.

— De wijze, op welke in de Vereenigde Staten van Noord-America de strijd tusschen den President, den Senaat en de Afgevaardigden, ten minste voor het oogenblik, ten einde is gebragt, wordt hier te lande beschouwd als eene overwinning, welke door de partij der slavenhouders is behaald, en als eene nederlaag voor de voorstanders der vrijheid, van welke deze zich geenszins het gewigt ontveinzen. De Senaat had aangekondigd, dat hij niet zou toegeven en zijne zittingen liever tot Maart verlengen. De President had reeds werkvolk van de werkplaatsen van het leger afgedankt, onder voorwendsel, dat het Congres hem de middelen onthield om hen te betalen. De vrijzinnige partij was niet sterk genoeg om dergelijken aandrang te boven te komen, en alzoo is de wet betreffende het leger, zonder eenig voorbehoud, met 101 tegen 98 stemmen, doorgegaan. De President en de partij der slavenhouders zijn derhalve meester gebleven, en zullen gewisselijk gebruik maken van de schorsing der zittingen van het Congres om hunnen aanhang in Kansas te vestigen en aan denzelven de bovenhand te verzekeren.

PARIJS, 17 September.

Naar aanleiding van berigten uit Biaritz, de dagteekening voerende van den 14den September, leest men heden in den *Moniteur* het navolgende:

„De generaal *Serrano* heeft gisteren aan den Keizer en de Keizerin voorgesteld de deputatie uit Biscaye, welke zich naar Biaritz had begeven, ten einde aan HH. MM. mededeeling te doen van het door de junta dezer provincie met eenparigheid van stemmen genomen besluit, waarbij aan den Keizerlijken Prins de bevoegdheid wordt toegekend, om gebruik te maken van alle voorregten en regten, welke verbonden zijn aan de waardigheid van Heer en burger van Biscaye. De heeren *Antonio Lopez de Balle* en *Jos Salvador de Lequerica* hebben, na eene zeer vleijende toespraak, aan den Keizer de officiële acte overhandigd.

Z. M. heeft geantwoord, dat hij zeer erkentelijk er voor was, dat de Koningin van Spanje er geen bezwaar in had gezien, dat de deputatie hem zou worden voorgesteld; — dat hij zeer getroffen was over het blijk van symphatie, 't welk door de provincie Biscaye werd gegeven aan de Keizerin en aan zijn zoon; — dat dergelijke demonstratien niet anders dan konden strekken tot het naauwer toehalen der banden, welke de beide landen vereenigen; — dat het hem aangenaam was om steeds voor oogen te houden, dat de Keizerlijke Prins ook spaansch bloed in zijne aderen had, want dat hij voor het ridderlijke en krijgshaftige spaansche volk steeds evenzeer liefde als krijgsachting had gekoesterd."

— Prins *Adalbert van Beijeren* is met zijne echtgenoot en gevolg gisteren avond alhier ter stede aangekomen. Hij is aan het stations-gebouw door de hofrijtuigen afgewacht, en heeft zijnen intrek genomen in het hôtel van de Louvre.

— In de bijeenkomst van de zwitsersche Bonds-vergadering van den 15den September, heeft de voorzitter van den Nationalen-raad, de heer *Martin*, uit Fransch-Zwitserland, in zijne aanspraak gewaagd van het gebeurde in Neufchâtel, en dit gebeurde aangemerkt als een bewijs van de trouw der bevolking aan de in 1848 tot stand gebragte orde van zaken. Hij heeft zich gevleid, dat hetgeen had plaats gehad, geene aanleiding zoude geven tot bedenkelijke verwikkelingen; maar tevens verklaard, dat de republikeinen van dat kanton, welke blijken hadden gegeven van eene zoo vurige vaderlandsliefde, in elk geval op den onverdeelden bijstand van den Raad zouden kunnen rekenen.

De heer *Dubs*, president van den Staatsraad, uit Zurich, heeft in gelijken zin gesproken, en daarbij aangemerkt, dat de groote meerderheid der bevolking van het kanton den republikeinschen regeringsvorm wil handhaven; — dat het ondenkbaar zoude wezen, den voormaligen dubbelzinnigen regeringsvorm te willen doen herleven; maar dat, indien daartoe pogingen mogten worden aangewend, Neufchâtel op den meest krachtigen bijstand van het Verbond kon rekenen, als 't welk geene opoffering te belangrijk zoude achten om het grondgebied van den Staat voor elke aanranding of inmenging eener vreemde mogendheid in zijne binnenlandsche aangelegenheden te vrijwaren.

— Uit Turin wordt gemeld, dat de oostenrijksche staatsman *v. Hubner* den 6een dezer te Napels is aangekomen; dat hij den 7den eene conferentie heeft gehad met den minister *Caraffa*, en den 9den met andere diplomaten bij den Koning ten gehoore is geweest; maar dat Z. M. daarbij van geene staatkundige aangelegeheden heeft gesproken. Het was nog niet bekend, of de heer *v. Hubner* eene bijzondere audientie bij den Koning zoude erlangen.

Bij de instructie te Napels van een regtsgeding, betreffende staatkundige misdrijven, heeft de kapitein *Acuti* verklaard, dat hij in de gevangenis van Rocida, op last van den inspecteur, op eenen dag, aan 54 veroordeelden 2700 stokslagen had laten geven.

LONDEN, 16 September ('s avonds).

H. M. de Koningin bevindt zich nog, met de leden van het koninklijk gezin, op het kasteel van Balmoral. De Prins *van Oranje* is zaturdag ll. van Edimburg vertrokken om zich derwaarts te begeven en H. M. een bezoek te brengen. Z. K. H. heeft zich een tijd lang te Linlithgow opgehouden, ten einde de oudheden, welke aldaar gevonden worden, te bezigtigen.

— Volgens het ministeriële avondblad mag men thans hier te lande rekenen op eene gewone opbrengst van den graan-oogst. Indien echter de aanvoeren uit de oostelijke landen van Europa, ten einde in het ontbrekende te voorzien, niet geheel en al aan de verwachting mogten beantwoorden, kan men, volgens dat blad, zoo veel te grooteren aanvoer uit het Westen verwachten.

— Volgens een der in Nieuw-York uitkomende bladen, zal, door het verwerpen van het voorbehoud betreffende Kansas in de wet op het leger van den Staat in Noord-America, door de vereenigde partijen van *Buchanan* en *Fillmore* in beide de Huizen, de vraag, of de slavernij in Kansas door de kracht der wapenen zal kunnen worden ingevoerd, alleen afhangen van den strijd tusschen *Buchanan* en *Fremont* voor het presidentschap. Met zich aan *Buchanan* aantesluiten, en zich daardoor aan de partij der slavenhouders te verbinden, is, naar luid van dit blad, de candidatuur van *Fillmore* overbodig geworden, maar behooren de voorstanders van de vrijheid zich de maanden van September en October ten nutte te maken, om in de noordelijke Staten, van Massachussets tot Wisconsin, met ter zijde stelling van alle ondergeschikte belangen, eene krachtige partij bijeen te brengen, welke zich eenstemmig voor *Fremont* verklaart, ten einde daardoor, zoo mogelijk, Kansas voor de vrijheid te behouden; behooren vooral de methodisten, anglicanen, presbyterianen, doopsgezinden en andere protestanten elkander daartoe de hand te reiken en elkander wederzijds te ondersteunen.

BRUSSEL, 17 September.

Het laatstelijk door den bisschop van Gend uitgevaardigde mandament, de aangelegenheden van het onderwijs betreffende, heeft, zoo als ligtelijk kan worden vermoed, hier te lande en elders niet weinig opzien gebaard, en geeft aanleiding tot zeer uiteenloopende beschouwingen in de dagbladen. Van eene liberale zijde wordt aangemerkt, dat men over het algemeen bijna uitsluitend de aandacht vestigt op de zinsneden in de bisschoppelijke verklaring, in welke de staf over de gendsche universiteit wordt gebroken, maar dat het wel de moeite waardig is om ook natetegaan, hoe de prelaat zich uitlaat over de lagere en middelbare scholen, omdat daaruit blijkt, hoezeer de leden van het belgische episcopaat zich hebben beijverd om de ontwikkeling tegentegaan van die inrigtingen van onderwijs, welke meer uitsluitend zijn gesteld onder het toezigt van den Staat, of van de gemeente-besturen. Zoo leest men, onder anderen, in het genoemde mandament het navolgende:

„Gij weet, hoe ijverig wij *gewerkt* hebben om *zelven* goede latijnsche scholen en andere inrigtingen van onderwijs *opterigten*, of *de oprigting van dergelijke instellingen te begunstigen.* Maar naast die zoo vertrouwde scholen worden andere gevonden, waar de Godsdienst is uitgesloten, waar de waarheid van het eeuwige leven òf niet wordt geleerd, òf wordt medegedeeld *door monden, welke de Kerk niet heeft geopend*, — door lieden, die in geenen deele bevoegd zijn verklaard om aantekondigen, wat de Heer ons leert en beveelt. Dit onderwijs mist alzoo allen waarborg en deze opleiding is zonder grondslag. Vergeten wij niet, dat de kennis en de wetenschap, afgescheiden van de leer van Christus, geen wezenlijk nut opleveren en alleen kunnen strekken tot het bevorderen van de opgeblazenheid des geestes tot het verwekken van onheil in de huizen, van wanorde en twist in de familien van rampen en verwoesting in het vaderland".

Van de liberale zijde wordt aangemerkt dat het wel geene verwondering kan baren, dat een prelaat, die zich zoo over het middelbare onderwijs uitlaat, zich hoogelijk beklaagt over de gendsche universiteit, welke instelling bij alle onpartijdigen zoo hoog staat aangeschreven, ter zake van het uitstekende en verlichte onderrigt, 't welk daar kan worden genoten. Van den kant wordt nog de aandacht gevestigd op de klagt van den bisschop over de weinige uitwerking, welke zijn mandament van 1852 heeft gehad, en wordt voorspeld, dat het mandament van 1856 niet meer invloed zal hebben, niettegenstaande de prelaat de voorzorg heeft gebruikt om zijne verklaring door den Paus zelven te doen bekrachtigen.

De wijze, waarop de prelaat zich heeft uitgelaten over de vreemdelingen, die de studerende jongelingschap op het dwaalspoor brengen, heeft zeer mishaagd aan hen, die bekend staan als voorstanders der republikeinsche beginselen, en die in hunne bladen de aandacht vestigen op de fransche republikeinsche uitgewekenen, welke som-

willen te Gend en ook elders hier te lande openbare voordragten geven, in welke zij zich uitsluitend met de staatkunde bezighouden en beginselen verkondigen, die, na de beroeringen van Februarij 1848, door de geheele fransche geestelijkheid met warmte mede in het openbaar zijn beleden. De bisschop van Gend veroordeelt thans de beginselen dezer vreemdelingen, en alzoo ook de leerstellingen, aan welke het fransche episcopaat, tijdens het bestaan der Republiek, zijn zegel heeft gehecht.

De gendsche vereeniging of societeit, welker zedelijke strekking door den bisschop zoo gestrengelijk is veroordeeld, telt vele leden, en sedert zondag jl. is het aantal op eene indedaad aanmerkelijke wijze toegenomen. Reeds vraagt men, of er geene aanleiding zou kunnen worden gevonden in de bewoordingen van het mandament, om den bisschop, ter zake van hoon of beleediging, voor de regtbank te roepen. Eenige, onder het gezag van den bisschop staande geestelijken geven blijken van grooten ijver, en gaan zoo ver, denkelijk in de overtuiging, dat zij zich daardoor aangenaam maken in de oogen van hun geestelijk opperhoofd, van openlijk te verkondigen, dat nog andere vrijheden aan banden moeten worden gelegd, en meer in 't bijzonder de vrijheid der drukpers.

Men twijfelt er niet aan, of bij de verkiezingen van leden voor den stedelijken raad van Gend, welke in October moeten plaats hebben, zal het blijken, dat de bisschoppelijke verklaring een zeer ongunstigen indruk heeft gemaakt op de meerderheid der kiesbevoegden daar ter stede. De rol van den burgemeester, den heer *Delehaye*, wordt meer in het bijzonder als uitgespeeld beschouwd. Men gelooft wel niet, dat deze ambtenaar dadelijk de hand heeft gehad in hetgeen thans is voorgevallen, maar men is zooveel te meer overtuigd, dat zijne benoeming tot hoofd van het gemeentebestuur de geestelijke overheid van Gend kan hebben aangespoord om tot een zoo hevigen maatregel, als de afkondiging van het laatste mandament, overtegaan. — In October moeten vijf leden voor den gendschen Raad worden benoemd. De liberale partij schijnt er thans reeds nagenoeg zeker van te zijn, dat voor die betrekking personen in aanmerking zullen komen, die bekend staan als krachtige tegenstanders van alle mogelijke dwingelandij, ook van de zijde der geestelijkheid.

's GRAVENHAGE, 18 September.

In de bijeenkomst van de Eerste Kamer van heden is door den voorzitter medegedeeld, dat tot voorzitters der Afdeelingen zijn benoemd de heeren: *van Dam*, *v. Swinderen*, *Insinger* en *Blankenheim*; tot onder-voorzitters: de heeren *d'Ablaing*, *v. Nispen*, *Paspoort* en *Borski*; — tot leden voor de commissie voor het adres van antwoord: de heeren *'t Hooft*, *v. Rijckevorsel*, *Insinger* en *v. Eisinga*.

De laatstgenoemde commissie is reeds met een ontwerp gereed, 't welk, voor de leden gedrukt, naar de Afdeelingen is gezonden, ten einde dadelijk te worden onderzocht. De bijeenkomst is daartoe geschorst.

— De commissie van de Tweede-Kamer, belast met het aanbieden van de nominatie voor het voorzitterschap, zal heden namiddag bij Z. M. den Koning worden ontvangen.

— De heer *v. Hugenpoth tot den Beerenklaauw* is uit Noord-Braband in deze hofstad aangekomen.

— Z. K. H. de Prins *van Oranje* wordt aanst. zondag van zijne buitenlandsche reis in deze residentie verwacht.

— Naar men verneemt, zal de jeugdige Erfgroothertog van Saksen-Weimar-Eisenach, die een geruimen tijd te Scheveningen de baden gebruikt en ook eenige andere streken van dit land bezocht heeft, eerstdaags naar Eisenach terugkeeren.

— In berigten uit Suriname van 21 Augustus, bij de Regering ontvangen, blijkt, dat aldaar weder een persoon aan de gele koorts was overleden, maar verder niets van die ziekte was vernomen: dat de gezondheidstoestand voldoende was en allewege rust en orde heerschte.

HAARLEM, 17 September.

De *Alexandre* heeft berigten uit Konstantinopel aangebragt van den 8sten, houdende, dat de admiraal *Lyons* den 10den met de britsche vloot naar Smyrna, Athene en Malta zoude verzeilen. — De Porte had een gezant voor Griekenland benoemd. — De grensscheiding aan de zijde van Perzie zoude dit jaar niet kunnen worden afgebakend, ter zake van den eerlang invallenden winter.

— Uit Parijs wordt gemeld, dat de opstand der Kabylen van een zeer ernstigen aard is geweest; dat dezelve wel bedwongen is, maar dat men in Algerie beducht is voor eene herhaling, en uit dien hoofde eenen nieuwen krijgstogt tegen die lieden verlangt.

— Latere berigten uit Madrid melden, dat aldaar bepaald is geworden, dat de goedkeuring der Cortes zal worden gevorderd voor het huwelijk van den Souverein.

HAARLEM, 18 September.

Uit Madrid wordt van den 17den gemeld, dat de additionele acte der Constitutie niet ongunstig wordt beoordeeld. Omtrent de des-amortisatie was nog niets beslist.

Een van regeringswege medegedeeld voorloopig verslag omtrent den staat der voortbrengselen van den landbouw over 1856, in de prov. Gelderland, behelst het volgende:

„De opbrengst van de *tarwe* was gewenscht, althans ver boven het middelmatige. — Ook over die van de *rogge* heeft men zich te verblijden, daar de hoedanigheid deugdelijk is en men veel stroo kreeg. — De *garst* leverde een vrij goed beschot op. — Op hoog gelegen landerijen was de *haver* goed; over het algemeen op de laag gelegene minder. — Door hitte en droogte op het tijdstip, dat het zaad zich ontwikkelt, heeft de *boekweit* geleden en bij het afmaaijen werkte de vochtigheid ongunstig. Overigens loopen de opgaven uiteen. — Het *koolzaad* bleef beneden het middelmatige, daar het aan brand en roest leed; de korrel was wel olierijk, maar fijn. — De *paarden-* en *duivenboonen* waren niet meer dan redelijk; de *witte* en *bruine boonen* slechts middelmatig, doch de *erwten* vrij goed. — Van de *aardappelen* zijn de berigten gunstiger. De bekende ziekte heeft weinig, ten minste in vergelijk met vroeger, bijna geen nadeel veroorzaakt. Zij worden gerooid groot van stuk en blijven goed van smaak, even als in de tijden vóór het bestaan der ziekte. — De *graslanden* waren zeer middelmatig. Op veel plaatsen leden zij door het zomerwater. Buitendijks verdronk veel. Over het algemeen heeft onder het vee weinig gras gestaan, waarbij dan nog te keverworm kwam. Het hooiland bragt redelijk op, ten minste niet naar verhouding tot de buitensporige prijzen. — Over de *klaver-* en *wortelgewassen* valt niet te roemen.

„De gezondheids toestand van het *vee* is uitermate goed. De prijs zeer hoog, vooral van fok- en vet vee.

„Trekt men de berigten te zamen, dan wordt, de boomvruchten niet mede gerekend, die bijzonder zeldzaam zijn, eene zeer voldoende uitkomst verkregen, en bestaat er alle reden om zich ten deze te verheugen; de landbouw is vooruitgaande, daar goede oogsten met hooge prijzen gepaard gingen. Het vooruitzigt voor den mindere is beter dan in vorige jaren, daar toch de tegenwoordige prijzen geen stand zullen kunnen houden. Voor zoo ver men heeft kunnen nagaan, staat de oogst in de naburige grensgemeenten gelijk met dien in Gelderland."

— Z. E. de minister van Kolonien heeft een bedrag ontvangen van *f* 850, zijnde de opbrengst van een te Batavia door den heer mr. *L. J. A. Tollens* uitgegeven dichtbundel, ten behoeve van de slagtoffers van den watersnood van 1855 in 't vaderland.

— Men houdt zich nu ijverig bezig met de laatste werkzaamheden aan de Willems-kerk te 's Gravenhage, zoodat de oplevering van dat gebouw door den aannemer op den bepaalden tijd zal kunnen geschieden. De inwendige inrigting van het gebouw wordt zeer geroemd; in 't bijzonder moet de predikstoel (een geschenk des Konings) zeer prachtig zijn. — Naar men verneemt, zal vooreerst des zondags slechts ééne godsdienstoefening in deze kerk gehouden worden.

— Van 6 tot en met 12 September zijn in Vriesland 62 runderen aan de longziekte gestorven, of te dier zake afgemaakt. Totaal sedert 1e Januarij 3949.

SCHEEPSTIJDINGEN.

AMSTERDAM, 18 September. Den 17den dezer in Texel binnengekomen: *Maria Elisabeth*, Jonker, Batavia; *Conqueror*, Nicolle, Livorno; de stoomb. *Magnet*, Londen; *Nautilus*, Wroe, Cardiff; *Niessina*, Gruppelaar, Newcastle; *Soeskummern*, Jacobsen en *Ann Proud*, Purdy, beide van Sunderland; *Audacions*, Thompson, Jarmouth; *Thetis*, Poolman en *Johanna Bartha*, Feninga, beide van Archangel; en uitgezeild: de stoomb. *Diana*, Londen Wind w.

Den 17den dezer in Helvoet binnengekomen: *Mentor*, Cramer, Wilmington; *Chevrette*, Hamon, St. Malo; de stoomb. *Giraffe*, Londen; *Cygnet*, Johnson, Alloa; *Belt*, Hall, Sunderland, l. v. Brouwershaven; en uitgezeild: de stoomb. *Earl of Auckland* en *Concordia*, beide naar Londen; *Irwell*, Hull; *Gironde*, St. Petersburg.

Den 31sten Julij te Singapore binnengekomen: *Delfshaven*, Verhey, Akyab; en uitgezeild: 19 dito *Martha*, Tieman, Amsterdam; 21 dito *Marinus Willem*, van Duyn, Soerabaija.

Den 7den Aug. van Callao uitgezeild: *Johannes Marinus*, Verburg qq., Engeland.

Den 14den Aug. te Suriname binnengekomen: *Suriname*, Rijntjes en 19 dito *Wybrandus Udo*, Brouwer, beide van Amsterdam; en uitgeklaard: 6 dito *Voorwaarts*, Kikkert; 14 dito *Albina*, Cupido en 15 dito *Jonkvrouw Geertrui*, Brouwer, alle 3 naar Amst.

Den 29sten Aug. van Baltimore uitgezeild: *Julius*, Meijer, Rott.

Den 30sten Aug. te Newjork binnengekomen: *Jenny Lind*, Gill, Rott.

Den 10den dezer te Venetien binnengekomen: *Jantje Berg*, van Driesten, Hammerfest.

Den 10den dezer van Genua uitgezeild: *Germania*, Koster, Havana.

Den 13den dezer te Falmouth binnengekome: *Eppo Hendrik*, Schut, Rio Grande; *Jacoba Carolina*, Snoek, Taganrog; 14 dito *Fenna Gerarda*, Struik, Galatz.

Gepraaid: 26 Julij, op 16° z. b. en 33° 40′ w. l., *Minister Pahud*, kapt. Pfeill, van Rotterdam naar Batavia.

BEURS VAN AMSTERDAM.

Prijzen der Effecten.

18 *September* 1856. 4½ *ure.*

			van	*tot*	*gebl.*
NEDERL., Werkel. Schuld	2½	pct.	63¾	⅞	63 13/16
„ „	3	„	75⅝	¾	75 11/16
„ „	4	„	95¼	5/16	95¼
Amortisatie-Syndicaat	3½	„		—	—
Handelmaatschappij	4½	„	—	—	—
Oost-Indische Leening	4	„	—	—	—
Aand. Holl. Spoorweg			—	—	—
Leen. „ „	4½	pct.	99⅛		—
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	„	—	—	—
FRANKRIJK, Certificaten	3	„	—	—	—
„	4½	„	—	—	—
RUSL., Obl. Hope & C°.	5	„	103⅛	¼	103⅛
„ „ 1828/1829	5	„	102¾	—	—
Certificat. „ 1831/1833	5	„	92	⅛	—
„ „ 1840	4	„	85¼	—	—
„ bij Stieglitz	4	„	85	—	—
„ „ „ N.	4	„	—	—	—
Inschr. in Assignatiën	6	„	—	—	—
Certific. van „	6	„	64⅜	—	—
POLEN, Aandeel. 1835, fl. 500		*f*	—	—	—
Obligatiën	4	pct.	—	—	—
SPANJE, Obligatiën	1¼	„	24 7/16	¾	24 9/16
„	3	„	43¾	13/16	—
„ Binnenl.	3	„	39⅛	5/16	39 3/16
Amortisable			—	—	—
Bew. Coupon			5¾	—	—
OOSTENR., Oblig. bij Goll.	5	pct.	81	—	—
„ „ „	4	„	—	—	—
„ Metaliek	5	„	76⅛	¼	76 3/16
„ „ N. 1849 à 1854	5	„	84⅜	¾	84½
„ „	2½	„	39 3/16	⅜	39¼
BELGIE,	2½	„	—	—	—
Rothschild,	2½	„	51⅝	—	—
„	4½	„	—	—	—
BRAZILIE, Geldl. 1824, £ 100	5	„	—	—	—
„ „ £ 200	5	„	—	—	—
PORTUGAL, Obl.	3	„	44 15/16	45 1/16	45
„ diffred	3	„	—	—	—
Binnenlandsche à 1 conto	5	„	—	—	—
PERU, Geldl. 1849, thans	4½	„	78	—	—
VENEZ., Obl. 6 pct. thans	4	„	30⅝	—	—
GRENADA, Obligatiën. £ 100	2¼	„	21	5/16	—
MEXICO, Oblig. 1851	3	„	21 7/16	½	—
N.-AMERICA, Americ. Bank-Actien.			1 7/16	—	—

Amsterdam Thesaurie 5 pc. 103⅛. Oostenrijk Nat. Metall. 77 11/16. Weener Aandeelen fl 500 *f* 1510; dito fl. 250 *f* 362. Napels. cert. bij *Lamaison & Bouwer* 5 pc. 105. Griekenland obl. geldl. 1825 5 pc. 5¼. Columbia Equador nieuwe 1 pc. 14 13/16 £ 100. Venezuela obl. uitgest. 13⅛ à ¼. Grenada obl. uitgest. 7 1/16 à 3/16. Noord-Amerika Phil. bij *Hope & C°*. 5 pc. 86 l. n°. Louisiana 5 pc. 99¾. Nieuwe 4 pc. Weener Loten *f* 322 à ½. Oostenr. Bank-Actien *f* 1232 à *f* 1235. De 4 pc. Napels. 87½.

Rusland bij *Stieglitz* 5de ser. 94 1/16 à 3/16; 6de ser. 95½. — Beleening 4. Prolongatie 3½.

Aldus opgemaakt door het Bestuur der Societeit
Tot Nut des Obligatie-Handels.
J. BRASKAMP, Pres.

De binnenl. fondsen waren meer aangeboden; — de spaansche mede lager; oostenrijksche met eenige variatie, doch bleven nagenoeg op den prijs van gisteran; Grenada's aangeboden.

Prijzen der Coupons: Metall. *f* 28,20; Div. in £ *f* 11,62½; Eng. Russen *f* 12; Frans. *f* 55⅛; Belg. *f* 55½; Pruiss. *f* 34⅜; Hamb. Russen *f* 36½; Russen in Z. R. *f* 37⅛; Pools. in fl. *f* 27½.

MADRID, 17 September. De 3 pc. 41⅜; 1¼ pc. 25¾.

LONDEN, 18 September. De 3 pc. gecons. reac. 93¾ à ⅞. Mexico 22⅞ à 23. Spanje 43¾ à 44¼, en 25⅛ à ⅜. Portugal 45½ à 46½.

PARIJS, 18 September. De 3 pc. renten 70 fr. 75. Spanje 39¾ en 24¾.

MARKTBERIGTEN.

GRONINGEN, 16 September. *Tarwe* met weinig handel; 68 à 72 p. Ommel. *f* 12,35 à *f* 13,10; 66 à 70 p. Old. *f* 11,25 à *f* 12,75. *Rogge* 62 à 66 p. n. *f* 7,20 à *f* 8,40. *Boekweit* niet dan 50 c. lager te verkoopen; 60 à 62 p. gr. zand *f* 6,60 à *f* 7,10. *Gerst* 15 c. hooger verkocht; 52 à 56 p. winter *f* 5,50 à *f* 6,40. *Haver* dikke hooger; voer niet dan aanmerkelijk lager te verkoopen; 44 à 50 p. dikke *f* 4,20 à *f* 4,80; 36 à 40 p. w. voer *f* 3,60 à *f* 4. *Paardenboonen* *f* 7,75 à *f* 8,50. *Gort* grove *f* 10,75 à *f* 11; parel *f* 14,75 à *f* 17.

SNEEK, 16 September. *Boter* *f* 43. *Kaas* *f* 32 à *f* 36,75.

DELFT, 18 September. *Boter* *f* 50 à *f* 57.

*** Getrouwd:
VRIEZENVEEN, 13 September 1856. Eenige kennisgeving.
H. A. ENGELS
en
E. W. KUNST.

*** Getrouwd:
J. M. TER LAAG,
Rijks-Ontvanger, te *Benschop*,
Weduwenaar van Vrouwe *A. C. van Reenen*, en
A. M. PRONK.

J. W. PRONK
en
C. G. VAN HEUSDEN.
'S HERTOGENBOSCH, 16 September 1856.

*** Getrouwd,
WERKHOVEN. 17 September 1856. Eenige kennisgeving.
A. HOFFMANN
en
R. J. DE KRUYFF.

*** Getrouwd:
ARNHEM, 17 September 1856.
J. H. L. PICCARDT,
Weduwnaar en
J. H. MEIJER.

*** Getrouwd:
M. G. MATTHES,
1e Luitenant, 5e Regement Dragonders, en
J. M. BROWN.
DEVENTER, 17 September 1856.

*** Getrouwd:
G. BAKKER,
Evangel. Luth. Predikant te *Purmerende*, en
M. VOLKMAARS.
LOENEN AAN DE VECHT, 18 September 1856.

*** Bevallen van een' welgeschapen ZOON *W. FRENTZ*, geliefde Echtgenoote van
WERKENDAM, 12 September 1856. A. B. VAN TIENHOVEN.

*** Heden beviel voorspoedig van een' ZOON, Vrouwe *A. M. DE KRUYFF — BRUYNINGA*.
'S HERTOGENBOSCH, den 13den September 1856.
Eenige kennisgeving.

*** Heden beviel van een' ZOON *H. E. REESER*, geliefde Echtgenoote van A. J. MURRAY.
MONSTER, 15 September 1856.

*** Heden beviel van een' *levenloozen* ZOON *JOHANNA WILKENS*, geliefde Echtgenoote van
ROTTERDAM, 16 September 1856. W. F. BROWNE. Eenige kennisgeving.

*** Bevallen van een' ZOON *A. C. FEITH — DE KONINGH*.
ENKHUIZEN, 16 September 1856.
Eenige kennisgeving.

*** Door Gods goedheid beviel van eene welgeschapene DOCHTER *F. C. JANSEN*, Echtgenoote van
H. H. REESSE.
AMSTERDAM, 17 September 1856.

*** Wij hebben het treurig berigt ontvangen dat onze dierbare Zoon, JOHANNES DIEDERICUS MARINUS, oud 22 jaren, tweede Stuurman aan boord van het Barkschip *Resident van Son*, op den 10den Julij ll., ter reede van *Batavia*, bij het innemen van Lading voor Japan, door het breken van Blokken, zoodanig is gekwetst dat hij terstond is overleden.

Wat wij en onze overige Kinderen, en zij aan welke hij door innige liefde verbonden was, in hem verliezen, zullen vooral diegenen beseffen, die den veelbelovenden, algemeen geachten jongen Zeeman hebben gekend. Wij en zij houden ons van de deelneming van Vrienden en Bekenden, ook zonder Brieven, verzekerd.

C. G. WITHUYS.
E. WITHUYS, geb. DETHMEIJER.
'sGRAVENHAGE, 1 September 1856.
Eenige kennisgeving.

Uit hoofde van Buitenlandsche Betrekkingen kon dit berigt eerst heden worden geplaatst. Met onderling goedvinden zullen geen uiterlijke teekenen van rouw worden gedragen.

*** Heden overleed na eene langdurige ongesteldheid, mijne hartelijk beminde Echtgenoot, DANIELLA JOHANNA REERINK, in den ouderdom van 44 jaren, tot diepe droefheid van hare hoog bejaarde Moeder, wiens eenig overgebleven Kind zij was, mijner Kinderen en Behuwd-Kinderen en van mij, die nagenoeg 25 jaren door den hoogst gelukkigen band des huwelijks met haar vereenigd mogt zijn. G. WEERMAN.
DELDEN, den 14den September 1856.

*** Heden overleed ons Dochtertje ANNA, in den ouderdom van 8 maanden. Jhr. F. A. MEIJER, 1e Luit. der Kav.
BREDA, 12 September 1856. F. C. E. MEIJER, geb. VAN DE WALL.

*** Heden overleed, in den ouderdom van ruim 63 jaren, onze hartelijk geliefde Moeder SAAKJE FOCKENS, Wed. van den Heer *W. Croop van Mesdag.*
GRONINGEN, 13 September 1856. *Uit aller naam,* G. VAN MESDAG.
Eenige kennisgeving.

*** Heden overleed na eene korte ongesteldheid onze geliefde Moeder en Behuwd-Moeder, Mejufvrouw SARA HEDDINGH Weduwe den Heer *Jan Vervooren* in den ouderdom van bijna zeventig jaren.
HAARLEM, 13 September 1856. J. VERVOOREN. *Uit aller naam.*
Algemeene kennisgeving.

*** Heden overleed tot mijne bittere droefheid, na eene ziekte van slechts vier dagen, in den ouderdom van ruim acht en twintig jaren, mijne geliefde Echtgenoote, Vrouwe ALBERTINE SANDBERG, mij nalatende vier Kinderen, alle te jong om hun verlies te beseffen.
ZWOLLE, den 15den Augustus 1856. W. ROIJER. Eenige kennisgeving.

*** Heden ontsliep zacht en blijmoedig, na eene ongesteldheid van weinige dagen, in den ouderdom van 86 jaren en vijf maanden, onze zeer geliefde Moeder Mevrouw AGATHA KIEBERT, Weduwe *H. van der Tak Jr.*
Ofschoon dankbaar wij het voorregt hadden, eene zoo achtingswaardige en liefdevolle Moeder tot zoo hoogen ouderdom te hebben mogen bezitten, is haar verlies, voor ons hare Kinderen, nog eene groote droefheid.
BAANBRUGGE, Huize *Slootwijk*, 14 Sept. 1856. *Uit aller naam,* P. VAN DER TAK. R. R. VAN DER HORST.

*** Heden overleed, mijn lief eenig Kindje PETER AUGUST, ruim 17 maanden oud. J. J. MOLENAAR.
ALKMAAR, 15 September 1856.

*** Heden overleed na een smartelijk lijden, voorzien van de H. Sacramenten der Kerk, Mejufvrouw WENDELINA JOHANNA SANDERS VAN WELL, in den ouderdom van ruim 52 jaren. L. J. VONK, Executeur-Testamentair.
'sGRAVENHAGE, 15 September 1856.

*** Heden werd door den dood van mij en mijne Kinderen weggenomen, mijne oudste Dochter TEUNTJE DUYSER, in den ouderdom van ruim 42 jaren.
ALMKERK, 16 September 1856. M. DUYSER. Eenige kennisgeving.

*** Den 9den Augustus ll. overleed, tot mijne diepe droefheid, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote, Vrouwe CORNELIA ELISABETH DE LANGE.
ALKMAAR, 17 September 1856. J. VAN LEEUWEN.
Wegens buitenlandsche Betrekkingen is deze niet eerder geplaatst.

*** De Heeren HOPE EN Co., maken bekend dat aan hun Kantoor verkrijgbaar is, eene MEDEDEELING en AANKONDIGING, betrekkelijk de twee Leeningen door hen in 1840 gesloten, voor rekening van de *Bank der Vereenigde Staten te Philadelphia.*
Amsterdam, den 15den September 1856.

*** De Heeren HOPE & Co., KETWICH & VOOMBERGH en Wed. W. BORSKI, adverteren dat de *COUPONS* der 5 pCts. *Russische Certificaten* in Zilver, 3de Serie, van hunne Administratie, verschenen 1/13 Mei 1856, van heden af zullen worden betaald ten Kantore van de *Associatie-Cassa* met *f* 23,12.
Alsmede dat, ingevolge Art. 7 van het uitgegeven Berigt in dato 30 Junij 1824, de betalingen op de onderscheidene buitenlandsche plaatsen zijn bepaald als volgt:
Te *Londen* . . . . . met £ 1.19.2;
„ *Parijs* . . . . . „ Franc 49.36;
„ *Hamburg*. . . . „ BMk. 25.9;
„ *Frankfort a/M.* „ 24 V. *f* 23.5, en
„ *Berlijn*. . . . . „ D. 13.8.
Amsterdam, 15 *September* 1856.

*** Ter voldoening artikel 64 van het Burgerlijk Wetboek, wordt aangekondigd, dat JOHANNES THEODORUS CUYPERS, Landbouwer de Panheel, Gemeente Heel, Arrondissement Roermond, zich bij Rekest van den 18den Augustus 1856, eerbiedig de toestemming van Zijne Majesteit den Koning heeft verzocht, om zijnen geslachtsnaam CUYPERS in dien van KAMPEN te mogen veranderen.

*** Een ONDERMEESTER, van den 4den Rang, gewoon in eene talrijke School werkzaam te zijn, en in staat de Kerke-dienst te helpen waarnemen, zag zich gaarne verplaatst. Brieven *franco*, Letter S., aan de Boekhandelaren en Drukkers, MENSING & DE KONING, te Rotterdam.

*** Er wordt gevraagd tegen genot van vrije Inwoning, Bewasschen, Naaijen, en *f* 100 belooning: Een ONDERWIJZER DER JEUGD, van minstens den 3den Rang, genegen om eene School van ruim dertig Kinderen, benevens de Orgeldienst in de Hervormde Kerk, bij die School waar te nemen.
Adres, met *gefrankeerde* Brieven, aan den Burgemeester der Gemeente Midwoud, Provincie Noord-Holland.

*** A. P. FORTANIER, Instituteur te *Zaandam*, vraagt eenen SECONDANT, die in staat is om de beginselen der Wiskunde, benevens eene of meer levende Talen te onderwijzen. Brieven *franco.*

*** Door verleend eervol ontslag vaceerd de Betrekking van 2de ONDERMEESTER in de Stadsschool te Tholen, waaraan een tractement is verbonden van *f* 2.50 's jaars, te voldoen bij v erde gedeelten uit de Gemeentekas. Onderwijzers van den 3den Rang, in staat tot het geven van onderwijs in eene talrijke Lagere School, kunnen zich, met *vrachtvrije* Brieven, als Sollicitanten aanmelden bij den Heer Voorzitter der Commissie van Plaatselijk Schooltoevoorzigt te Tholen.

*** Op eene Prot. Kostschool, in eene der N.-Br. Steden, gezonde streek en met gemakkelijk communicatie, kunnen nog enkele JONGE HEEREN geplaatst worden, tegen *f* 250 à *f* 300 's jaars, het Onderwijs voldoet aan alle tegenwoordige eischen van Talen en Wetenschappen; ook worden er Jonge Lieden, voor de verschillende Academiën opgeleid. Brieven *franco*, Letts. Z. Z., aan A. KNOOP, Klein Heiligland, te Haarlem.
Onder 't zelfde adres, biedt zich tevens aan tot Gouvernante bij jonge Kinderen, of tot Secondante eene JUFVROUW, 21 jaren oud, H. G., voorzien van admissie voor Nederd. en Fransch en die bij de gewone vakken en handwerken ook de beginselen van Hoogd. en Engelsch kan onderwijzen.

*** Voor een bloeijend Instituut wordt gevraagd: Een SECONDANT, van den 3den Rang, die iets van de moderne talen verstaat, en vooral behulpzaam kan zijn in de wiskundige vakken. Brieven Lett. G. G. *franco*, bij den Boekdrukker W. C. J. BOLLAAN, te Utrecht.

*** Ten gevolge van het vertrek van den Med. et Art. Obst. Dr. LOBRY VAN TROOSTENBURG DE BRUYN uit het Dorp Voorst, wordt aan des bevoegden, alsmede aan Officieren van Gezondheid, mits tot de uitoefening van de Verloskunde geadmitteerd, de gelegenheid aangeboden, om zich als Sollicitanten voor gemelde betrekking, waaraan eene jaarwedde van *f* 100 gulden is verbonden, in persoon of met *gefrankeerde* Brieven, vóór of op den 1sten October e. k., bij het Gemeente-bestuur te Twello aan te melden.
Twello den 12den September 1856.
De Burgemeester en Wethouders van *Voorst,*
VAN ITTERSUM,
J. DIJKHUYSEN, Secrets.

*** In eene Koek- en Banketbakkerij te Haarlem, bestaat gelegenheid tot het plaatsen van eenen LEERLING, tegen matig Kostgeld. Adres met *franco* Brieven, onder Letter A., bij de Boek- en Steendrukkers MET & MEYLINK, te Haarlem.

*** Een JONG MENSCH 19 jaren oud, van de P. G., zag zich gaarne tegen eene billijke vergoeding voor Kost en Inwoning ter opleiding geplaatst in eene *Tabaks- of Kruideniershandel.* Adres met *franco* Brieven, onder Lett. M., bij den Boekverkooper J. J. H. KEMMER, te Utrecht.

BINDER.

J. A. WILLEMSEN, te Zutphen, vraagt een BINDER, die zijn vak grondig verstaat. Adres met *franco* Brieven.

*** Een gehuwd PERSOON, oud 25 jaren, van de P. G., *Lid van de Vereeniging tot Afschaffing van Sterken Drank*, van fatsoenlijke afkomst, het vak van *Pelen Meelmolenaar* grondig verstaande, waarvan hij de beste getuigschriften kan overleggen, zag zich gaarne als *Meesterknecht* op eenen Molen geplaatst, onverschillig of dezelve door Stoom, Water of Wind gedreven wordt.
Men gelieve zich met *franco* Brieven, onder Letts. G. L., te adresseren bij de Boek-, Papier-, Muzijk- en Kunsthandelaars A. CRANENDONCQ & ZONEN, te Nijmegen.

*** Een TUINMAN en BLOEMIST, Gehuwd, zonder Kinderen, van de Protestantsche Godsdienst, de beste getuigenissen van ervarenheid en goed gedrag kunnende produceren; wenschte gaarne als zoodanig geplaatst te worden. Adres met *franco* Brieven, onder Letter O., bij de Kantoor-Boekverkoopers VAN TUBERGEN EN KRUYSMULDER, Rokin bij den Vijgendam, te Amsterdam.

*** Er wordt gevraagd een MAN en eene VROUW, van de P. G., zonder Kinderen, om als vaste Arbeiders op eene Boerderij geplaatst te worden. De Man moet goed kunnen Lezen en Schrijven en bekend zijn met alle Boerenwerkzaamheden; de Vrouw de Melkerij en het Botermaken, alsmede eene goede Burgerpot kunnende koken. Beide moeten bewijzen kunnen overleggen van goed gedrag, eerlijkheid en zindelijkheid. Hij die bekend is met de Houtcultuur zal de voorkeur genieten, waartoe men zich vervoege onder Letters A. Z., bij den Boekhandelaar P. M. v. CLEEF JR., te Hilversum, met *franco* Brieven.

*** Eene fatsoenlijke Jufvrouw van de P. G., 28 jaren oud, zag zich gaarne geplaatst tegen primo November: als WINKEL-JUFVROUW of BONNE, in welke betrekkingen beide zij eenige jaren is werkzaam geweest, en in laatstgenoemde thans nog is, waarvan zij de beste getuigenis kan produceren. Hierop reflecterende, gelieve zich *franco* te vervoegen, onder Letter S., bij den Boekhandelaar P. C. HOOG, te Rotterdam.

*** Eene JUFVROUW van fatsoenlijke Familie, 42 jaren oud, van de Protestantsche Godsdienst, sedert jaren bij eene deftige Familie als Huishoudster geplaatst geweest, doch door sterfgeval uit gemelde Betrekking ontslagen, wenschte gaarne, tegen November aanstaande, hetzij hier of elders, in eene zoodanige Betrekking, of bij een Weduwenaar met of zonder Kinderen geplaatst te worden; kunnende aan al de vereischte daaraan verbonden, ten volle beantwoorden, en de voldoendste getuigenis produceren. Hierop reflecterende gelieve men zich met *franco* Brieven te adresseren, onder Lett. B., bij J. DE RUYTER, Boekverkooper te Amsterdam.

*** Eene JUFVROUW, van de P. G., 25 jaren oud, geëxamineerd in de Holl., Fransche en Hoogd. Talen, zag zich gaarne tegen November weder geplaatst als GOUVERNANTE. Er zal meer op eene fatsoenlijke behandeling dan op hoog Salaris gelet worden. Brieven *franco*, Letter H., bij den Boekhandelaar C. L. BRINKMAN, te Amsterdam.

*** Wordt gevraagd tegen 1o. November, in een druk Huisgezin op een stil Dorp in Noord-Holland: Eene KINDERMEID, van de Herv. Godsdienst, die getuigenis heeft van goed zedelijk gedrag, van goed humeur en van geschiktheid om met Kinderen en met de Wasch om te gaan. Adres, met *franco* Brieven, onder Letter G., bij J. H. en G. VAN HETEREN, Boekverkoopers, Hartenstraat, K. K. 601, Amsterdam.

*** Men verlangt in Amsterdam tegen November als KINDERMEID, een fatsoenlijk Burger Meisje van de Protestantsche Godsdienst, welke behalve de verzorging van jonge Kinderen, ook het Wasch opdoen en Naaijen verstaat. Zij moet van goede getuigen voorzien en eenigen tijd in dusdanige Betrekking werkzaam geweest zijn. Brieven *franco*, onder Letter L., bij J. H. SCHELTEMA, Boekhandelaar in de Beursstraat, te Amsterdam.

*** Wordt verlangd in een klein gezin, bij twee jonge Kinderen: Eene KINDERMEID, Zwitsersch of Hollandsch, tusschen de 25 en 30 jaren oud, Prot. Godsd., zij die reeds zoodanige betrekking vervuld hebben, zullen alleen in aanmerking komen. Adres met *franco* Brieven, Letter G., bij de Boekhandelaars A. VAN HOOGSTRATEN EN ZOON, te 's Gravenhage.

*** Een fatsoenlijk burger MEISJE, van de Prot. Godsdienst, 21 jaren oud, zag zich gaarne geplaatst tot behulp in een Huishouden, of in eene Manufactuur-Winkel of eenige andere Winkel-Affaire, waarmede zij bekend is, ook zoude zij niet ongenegen zijn eene Familie op reis naar de Oost-Indie te vergezellen. Adres met *franco* Brieven onder Letts. H. B., bij A. KNOOP, Klein Heiligland, te Haarlem.

*** **FABRIQUE DE CHEMISES.**
Le soussigné, fabricant de chemises à Nimègue, a l'honneur d'annoncer qu'il vient d'agrandir sa fabrique de chemises, chemisettes & cols de chemises, de manière à pouvoir satisfaire à toutes les demandes en peu de temps.
Comme d'habitude il confectionne sur mesure & il expédie les échantillons à ceux qui lui en font la demande, et il copie aussi les modèles qu'on lui envoit: il entreprend également les trousseaux pour les personnes qui vont aux Indes: le tout garanti bonne et belle qualité, à des prix très-avantageux.
Jb. F. DONCKERWOLCKE.

*** A. VAN DER MAAREN en COMP., te Haarlem, hebben aangekregen: Versche Texelsche OESTERS à *f* 2 per 100; gerookte ZALM à 35 Cts. het ons; Bergsche ANSJOVIS à *f* 1 de 100; Gemarioneerde HARING en PALING, HARING-SALADE, enz., tot een civiele prijs. Brieven *franco.*

BERIGT. J. W. SON, Tandmeester en vervaardiger van KUNSTTANDEN, zal den 22sten September te spreken of te ontbieden zijn, bij den Heer P. R. GROENEWOUD, te Enkhuizen: den 23sten bij den Heer BAKER, in *de Eendragt*, te Medemblik; den 24sten en 25sten bij den Heer K. DE VRIES, op het Bree, te Hoorn; elken Dingsdag bij den Heer T. KLOPPENBURG, te Purmerend, uitgezonderd den 23sten dezer, verder aan zijne Woonplaats, Sint-Antoniebreedstraat, over *de Ooijevaar*, te Amsterdam.

BORSTAANDOENINGEN.
Verkoudheden, Zinkens, Heeschheid, Kinkhoest enz.

Uit de onderzoekingen, die door de Geneesheeren der Parijsche Hospitalen gedaan zijn, blijkt, dat de **Siroop en Borstkoekjes** der **Arabische Nafé**, van G. DELANGRENIER, te Parijs, de beste Borstmiddelen zijn om bovengenoemde *Aandoeningen* te bestrijden. Deze middelen maken eene uitzondering op andere bereidingen voor den Borst, doordien zij noch *Opium* noch *Zuren* bevatten.

MAAGPIJNEN.
Maagontsteking, Ontsteking van Maag en Ingewanden, Overprikkeling.

De lijders aan Maagpijnen en geprikkelde Ingewanden zullen, in den door *Delangrenier* bereiden *Racahout*, eene voor de Maag geschikte Spijs vinden, door deszelfs *voedende* en opwekkende eigenschappen is dezelve bijzonder geschikt voor *Vrouwen, Minnen* en *Kinderen*; deze zelfstandigheid bewaard de Kinderen voor *Engelsche Ziekte* en andere, aan dien leeftijd eigene ongesteldheden.
Deze bereidingen zijn de *eenigen*, die door de Geneeskundige *Academie* en *Faculteit* van Parijs goedgekeurd zijn.
Ten einde zich voor de Belgische namaak te behoeden, en overtuigd te zijn dat dezelve uit de Fabriek van den Heer *Delangrenier, te Parijs* afkomstig zijn, moet men zich aan het *Hoofd-Depôt* voor Holland, bij den Heer *F. E. van Santen Kolff*, te Rotterdam, of de volgende Heeren Depôt-Houders aanmelden, alwaar deze bereidingen *alléén* in Flesschen of Doosjes afgeleverd moeten worden, die met het *Cachet* van den Heer *Delangrenier* verzegeld zijn.
H. H. Uloth, Apotheker, op den Zeedijk, te Amsterdam: *J. M. van Renesse*, Apotheker, te 's Hage, en *L. J. Grootendorst*, Apotheker, te Utrecht.

*** In eene aangenaam gelegen Gemeente, in de Betuwe, aan den weg van Utrecht op Tiel, bestaat er met half October of later, bij eene fatsoenlijke Familie voor eene *Dame* van eenigzins rijpen leeftijd, gelegenheid tot INWONING, met VRIJE KAMER etc. Belanghebbenden adresseren zich tot nadere informatien met *franco* Brieven, onder Lett. H., aan den Boekhandelaar R. F. VAN ARUM, te Haarlem.

*** In een fatsoenlijk Prot. Gezin, zonder Kinderen, op een Dorp nabij Arnhem, bestaat gelegenheid tot KOST en INWONING, en des verkiezende HUISSELIJK VERKEER, voor een' Heer of ter verzorging van een Kind. Adres, *franco*, Letters W. K., bij den Boekhandelaar H. B. BREIJER, te Arnhem.

*** **UIT DE HAND TE KOOP:**
Eene goed onderhoudene HUIZINGE, waarin sedert 50 jaren, eene ruime winstgevende en fatsoenlijke *Affaire* is uitgeoefend en nog steeds met succes wordt voortgezet, staande op een der beste standen, in een der groote Steden van de Provincie Utrecht: des verkiezende kan een gedeelte der Kooppenningen op het Perceel gevestigd blijven. Nadere informatie te bekomen ten Kantore van den Notaris TISSOT VAN PATOT, te Maarssen, in *persoon* of met *franco* Brieven.

*** **UIT DE HAND TE KOOP:**
Een tot *Zomer- en Winter-Verblijf* ingerigte BUITEN-PLAATS, voorzien van een goed onderhouden HEEREN-HUIS, STALLING en KOETSHUIS, en verder al wat tot een wolaangelegde Plaats behoort, ter

grootte van ongeveer 5 Bunders, gelegen in de Provincie Z.-Holland, bij een welvarend Dorp. Brieven *franco*, Letters A. Y., aan GEBROEDERS VAN DER HOEK, Boekhandelaars te Leyden.

*** BOEKHANDEL TE KOOP.

In eene der voornaamste Steden van de Provincie Zeeland wordt ter overneming aangeboden op een van de beste standen der Stad: Een nu tien jaren gevestigden en steeds in bloei toenemenden Algemeenen BOEKHANDEL en aanverwante Vakken, Hollandsche en Fransche Leesbibliotheek, de levering der Vervolgwerken, Couranten, Leesinrigting enz., 't welk een en ander een goed bestaan oplevert.

Van het Huis is het Bovenhuis met vrijen opgang Verhuurd.

De aanvaarding voor of op 1 November dezes jaars.

Inclinerenden, addresseren zich in *persoon* of met *franco* Brieven, onder Lett. O., aan den Boekhandelaar J. C. DE BUISONJÉ, te Vlissingen.

Smederij te Amsterdam.

Wegens gevorderden leeftijd en gemis van opvolgers in de eigen familie, wordt ter overneming aangeboden: Eene welbeklante aanzienlijke **SMEDERIJ**, die naar de behoefte van den tegenwoordigen tijd werkt. Deskundigen, die de geldelijke middelen bezitten, en genegen mogten zijn wegens de overneming in onderhandeling te treden, kunnen zich schriftelijk *franco* adresseren onder Letters R. L., bij J. VAN BONGA, Bureau der Amsterdamsche Courant, Nieuwendijk H. 37, te Amsterdam.

*** Door gevorderde jaren en zwakheid des ouderdoms is TE KOOP: Een HUIS en STAND, een ERF, twee TURFLOODZEN, en een Overdekt SCHUITENHUIS, in het Huis is eene bergplaats voor ongeveer 500 mudden aardappelen, bevrijd van vorst, waarin wordt uitgeoefend eene *Affaire* in Fijn en Grof *Aardewerk*, *Turf* en *Hout* in het Groot en Klein, *Grutters waren*, *Klompen* en *Aardappelen* in het Groot en Klein. Deze Stand is door dezelfde Persoon al drie en veertig jaren er in uitgeoefend, op dit Perceel kan een gedeelte der koopsom gehouden worden, te bevragen bij den eigenaar te Nieuwendam N°. 105 met *franco* Brieven.

*** HAARLEMMERMEER-POLDER.

OPENBARE VERKOOPING te Aalsmeer, op Woensdag 24 Sept. 1856, des middags ten 12 ure, ten overstaan van den Notaris J. H. LICHTENBELT JR., van: 20 Bund. uitmuntend best en goed gelegen BOUWLAND, zijnde Kavel N°. 7, van Sectie Q. Q., Afd. Burgerveen, aan den Sloterweg, in den Haarlemmermeer-polder en de onmiddelijke nabijheid van het Dorp Leymuiden; zijnde inmiddels ook *uit de Hand te Koop*. Informatien te bekomen per *franco* Brieven, ten Kantore van gez. Notaris *Lichtenbelt*, te Aalsmeer.

*** VERKOOPING te Aalsmeer, op Donderdag 25 Sept. 1856, 's voormiddags ten 10 ure, door den Notaris LICHTENBELT, van ruim 30 stuks PAARDEN en diverse BOUW-GEREEDSCHAPPEN, waaronder WAGENS, KARREN, PLOEGEN, EGGEN, PAARDEN- en andere TUIGEN, enz. Alles breeder bij Biljetten.

*** K. H. BODE, Notaris te Prinsenhage, zal, op den 3den October 1856, des voormiddags ten 10 ure, ter Herberge van *J. Vermunt*, in den Teteringschen Dijk, nabij Breda, publiek Verkoopen:

30 goed aan den weg loopende **PAARDEN**, van verschillenden ouderdom, alsmede 1 BAROUCHETTE.

*** VERKOOP in *Amicitia* te Amersfoort, den 27sten dezer, des avonds ten 7 ure, van onderscheidene Perceelen, in de Gemeente van Amersfoort, waaronder:

1°. Een zeer aangenaam gelegen HEERENHUIZINGE met grooten TUIN te zamen 19 R., 90 E., aan den Utrechtschen Straatweg. Verhuurd tot 1 November 1858, om *f* 450 in 't jaar. 2°. Eene mede zeer aangenaam gelegen HEERENHUIZINGE met TUIN, buiten de Slijkpoort, te aanvaarden 1 November 1856. 3°. Een dito HEERENHUIZINGE, met TUIN en uitgestrekt Plantsoen, gelegen alsvoren. Verhuurd tot 1 Mei 1857, om *f* 250 in 't jaar. 4°. Omtrent 3 Bunders BOUWLAND, liggende vlak aan de Stad, tusschen de Utrechtsche en Slijkpoortswegen, ter zijde en achter het tweede genoemde HEERENHUIS, zeer geschikt tot het aanleggen van een Buiten. Voorts nog verschillende HUIZEN binnen en buiten de Stad, en een Perceel WEI- en BOUWLAND.

Informatien op *franco* aanvragen, te bekomen bij den Not. Mr. J. DE LOUTER.

*** De Publieke Veiling van het aanzienlijke LANDGOED, genaamd *WELGELEGEN*, aan beide oevers van de Rivier de Vecht, Gemeente Vreeland, (Provincie Utrecht), met deszelfs Gebouwen, Boerenwoningen en verdere Betimmeringen, mitsgaders ruim 9000 zware opgaande Boomen, te zamen groot 131 Bunders, 27 Roeden, 83 Ellen; alsmede vier BOERENPLAATSEN, zoo onder de Gemeente Baambrugge, (Provincie Utrecht), als Nederhorst-den-Berg en Purmerend, (Provincie Noord-Holland), mitsgaders diverse Percelen WEI-, BOUW- en TEELLANDEN, onder de Gemeenten Jutphaas en Vreeland, (Provincie Utrecht), in den Purmer en Zuiderpolder, Gemeenten Purmerend en Edam; breeder bij Billetten omschreven en in 27 Kavelingen verdeeld, in alles te zamen ruim 300 Bunders uitgestrektheid, door de Makelaars G. A. VAN DER VOORT c. s., en ten overstaan van den Notaris Mr. J. COMMELIN, aangeslagen tegen Woensdag 15 October 1856, des morgens ten 10 ure, in het Lokaal genaamd *Frascatie*, te Amsterdam, *zal alsdan* **geen voortgang** hebben, *doch uitgesteld worden tot Woensdag 29 October* 1856, ter plaatse en ure als boven gemeld.

De *Catalogus* zal omstreeks 25 September worden uitgegeven.

*** Bij G. H VAN HATTUM, te Wageningen, ziet op heden het licht:

Zedekundige, *Geschiedkundige* en *Godsdienstige Beschouwingen*, over de groote Staatsomwenteling van Frankrijk in 1789, naar de beste bronnen bewerkt, door eenen Liefhebber. Prijs *f* 1,15.

Vroeger verscheen bij denzelfden:

G. W. BOOT LZN. *De Stereoscoop en Zijne verschillende Inrigtingen verklaard, enz.*, met eene uitslaande Plaat. Prijs 60 Cents.

Dichtvuur-Vonken van vroegeren en lateren Leeftijd van LENTULUS JUVENALIS. Prijs in Carton *f* 1,25.

*** Alom te bekomen:

HANDELS-TABELLEN,

houdende Alphab. opgave van alle Munten der wereld met de waarde in Ned. Courant en Alphab. opgave der Landen en Handelssteden met aanwijzing van derzelver Muntstelsel enz. Prijs **60 Cents.**

ROSA'S LIJDEN
OF BEPROEVING EN UITKOMST.

Naar het Fransch door Mr. W. J. VAN HARN, (goedkoope uitgave). Prijs **40 Cents.**

*** JOH. NOMAN EN ZOON, te Zalt-Bommel, debiteren met succes:

I. W. HARRISON AINSWORTH,

DE STERREKAMER. Een geschiedkundige Roman uit den tijd van JACOBUS I. Uit het Engelsch door L. C. CNOPIUS, een Deel in gr. 8°. (1855) .... *f* 3,75.

In alle Tijdschriften en Dagbladen, zonder onderscheid, is van deze boeijende Roman, de gunstigste beoordeeling gegeven.

II. DE GRAVINNE AGÉNOR DE GASPARIN,

het Huwelijk beschouwd in het licht des Christendoms, 3 Dln. .... *f* 7,90.

III. Dr. F. STEGER, VIJF EN DERTIG JAREN,

(1815—1850). Overzigt van de nieuwste Geschiedenis. Uit 't Hoogduitsch door J. OUDIJK VAN PUTTEN, 2 Dln., gr. 8°. .... *f* 7,50.

ARTSENY-BEREIDKUNDE.

GEBROEDERS VAN DER HOEK, Boekhandelaars te Leyden, thans eigenaars van het

HANDBOEK DER ARTSENY-BEREIDKUNDE,

DOOR

PH. L. GEIGER,

2 Dln. bevattende 1408 Bladzijden met twee uitslaande Platen *f* 15,40, bieden zij **tijdelijk** aan voor **zes Guldens.**

Bovenstaande bij alle soliede Boekhandelaren te bekomen. — De Uitgevers stellen den termijn tot *einde December*, *voor zoover er nog complete Exemplaren in voorraad zullen zijn.*

*** Heden ziet het licht bij de Boekhandelaars de Wed. L. VAN HULST EN ZOON, te Amsterdam, en is algemeen verzonden:

EEN NIEUWE ROMAN,

TEN TITEL VOERENDE:

NELLIE VAN TRURO.

EENE KARAKTERSCHILDERING NAAR HET LEVEN.

Uit het Engelsch 2 Deelen in gr. 8°, met Vignet. **Prijs f 4.80.**

Voor Onderwijzers!

Door den Boekverkooper B. B. BLIJDENSTEIN te Enschede is aan de Inteekenaren verzonden en alom verkrijgbaar gesteld:

De 2de aflevering van **EEN NIEUW STEL**

SCHRIJFVOORBEELDEN

in loopend schrift, ter dienst der scholen.

met de daarbij behoorende **Methode**

en omschrijving derzelve.

Het hoofddoel: dat de uitgever met deze voorbeelden beoogt, is, om de leerlingen binnen zeer korten tijd tot vlugge en duidelijke schrijvers te vormen, Het geheel zal in 4 afleveringen compleet zijn en slechts *f* 3,— kosten.

*** Bij C. F. STEMLER komt van de pers:

CHR. BERNOULLI,
Handleiding tot de kennis van het
STOOMWERKTUIG,

bewerkt naar de 4de Hoogduitsche uitgave, door G. KUYPER Hz., Luit.-Ingen. met 9 uitslaande Platen, enz., enz. *f* 5,50.

Zeer dienstig voor elk, die eene *Fabriek* of *Fabriekmatige instelling* heeft, welke door Stoom gedreven wordt of er op eenige wijze mede in betrekking staat.

*** VOOR INDUSTRIESCHOLEN,

is bij DE GEBROEDERS ABRAHAMS, te Middelburg, uitgegeven:

A. Gouka, Handleiding tot het Lijnteekenen, bevattende het construeren van Meetkundige Werktuigen. Tweede druk. Prijs 35 cent.

IDEM, Wis- en Werktuigkundig Rekenboek, naar aanleiding van het Volks Wis- en Werktuigkundig Leeren Leesboek des Heeren J. W. L. VAN OORDT, uitgegeven door de Maatschappij *Tot Nut van 't Algemeen*, ten dienste van gevorderde Leerlingen. Prijs 75 cent.

IDEM, Vragen en voorstellen over de beginselen der Rekenkunst. Tweede druk. Prijs 25 cent.

IDEM, Vragen en voorstellen over de eerste en voornaamste gronden en regelen der Algebra of Stelkunst. Prijs 30 cent.

IDEM, Beginselen der Meetkunst; met uitslaande Plaat. Prijs 40 cent.

P. Leupen, Elementair Rekenboek. Eerste stukje. Prijs 45 cent.

IDEM, Practische Handleiding tot het Elementair Teekenen; met 19 Platen. Tweede vermeerderde druk. Prijs *f* 1.—

*** Bij den Boekhandelaar H. C. A. CAMPAGNE, te Tiel ziet op heden het licht:

DE VOORWERELDLIJKE
SCHEPPINGEN

VERGELEKEN MET

DE TEGENWOORDIGE.

IN TAFEREELEN GESCHETST DOOR

P. HARTING,

Hoogleeraar aan de Utrechtsche Hoogeschool.

Met 4 Steendrukplaten en 168 Glyphogr. Figuren Prijs *f* 6,50.

Dezelfde Uitgever debiteert met succes:

Handboek der vergelijkende ONTLEEDKUNDE, door Prof. E. A. SCHMIDT. Uit het Hoogduitsch en met AANTEEKENINGEN voorzien door Prof. P. HARTING. Prijs .... *f* 3,00.

Microskopische voorwerpen uit beide ORGANISCHE RIJKEN. Beknopte Handleiding voor beginnende Practische Beoefenaars der Microskopische Weefselleer van Planten en Dieren, door Prof. P. HARTING. Met 3 Platen. Prijs .... *f* 4,00.

Mede verschenen onder den titel van: HET MICROSKOOP, deszelfs gebruik, geschiedenis en tegenwoordige toestand; 4e Deel.

*** Door W. F. DANNENFELSER te Utrecht, zijn uitgegeven en alom verkrijgbaar:

VOOR SCHOLEN EN GYMNASIUM.

Prof. L. G. VISSCHER. Beknopte Geschiedenis der Ned. Letterkunde I–II 1. 2 *f* 4,50.

——— Leiddraad tot Idem, 1e, 2e en 3e Deel. .... - 3,60.

——— Korte Schets tot Idem, 1e, 2e en 3e Deel. .... - 2,25.

VAN BEEK en COWAN. Handleiding tot de Engelsche Taal.

1e Afdeeling. Spraakkunst. .... - 0,60.

2e ——— Opstellen. .... - 0,60.

3e ——— Chrestomathie. .... - 0,60.

DEWALD. Handboekje der Natuurlijke Geschiedenis. .... - 0,30.

J. A. CHEVALLEY. Cacographie française 2 parties. .... - 0,52[5].

——— Exercices français ou versions françaises et hollandaises. .... - 0,50.

VAN OVEN. Geschiedenis van Nederland. (380 Bladzijden). .... - 0,75.

JAHN. Katechismus der Astronomie, met 43 Houtsnêefiguren. .... - 1,25.

EYTH. Overzigt der algemeene Geschiedenis van het Christelijk standpunt. .... - 2,00.

BÖTTIGER'S Algemeene Geschiedenis, uit het Hoogduitsch vertaald door Ds. W. C. MAUVE, 1e gedeelte, (Oude en Middel Geschiedenis). .... - 1,80.

——— 2e gedeelte, (Nieuwere en Nieuwste Geschiedenis). .... - 1,70.

Beide Deelen (te zamen 680 Bladz.), in heel Engelsch Linnen Band gebonden. .... - 3,30.

Al deze Werken mogten in de verschillende Tijdschriften gunstige beoordeelingen verkrijgen, terwijl de Vaderl. Letteroef. van Augs. 1856, omtrent BÖTTIGER'S Alg. Gesch. zegt: ..... „Deze opmerkingen doen zien dat 't werk niet volmaakt is; maar 't ligt aan zijne voortreffelijkheid dat wij er niets anders of meer in te wederleggen vinden, wij getuigen er gaarne van dat het waardig is in alle beschaafde gezinnen voorhanden te zijn.

*** Bij S. E. VAN NOOTEN, te Schoonhoven is onlangs uitgegeven:

de **DERDE** *aanzienlijk vermeerderde en verbeterde*

uitgave van

A. J. STÖCKHARDT,
De Scheikunde

van het Onbewerktuigde en Bewerktuigde Rijk,

BEVATTELIJK VOORGESTELD EN MET EENVOUDIGE PROEVEN OPGEHELDERD.

BEWERKT DOOR

DR. J. W. GUNNING.

570 bladz. met ruim 200 figuren; Gebonden in half linnen band. **prijs f 4,50.**

*** H. A. M. ROELANTS, te Schiedam, heeft uitgegeven:

UW LEIDSMAN.

GESCHENK

AAN

JEUGDIGE CHRISTENEN,

DOOR

Dr. R. A. S. PICCARDT,

Predikant te Goes.

Gr. 12vo 300 Pagina's Druks (*ingenaaid*) .... *f* 2.20.

In Engelsch linnen Band .... *f* 2.50.

In den volsten zin des woords, is **UW LEIDSMAN** „Een Gulden-Boekske." Het bevat dertig Hoofdstukken, die o. a. tot opschrift hebben: *Leert van Jezus nederig te zijn; Verzoeking en overwinning; Kent gij u zelven wel?; Uwe vrienden; De huwelijkskeuze; Uwe belijdenis; Uw geboortedag*, enz. Het is gedeeltelijk gevolgd naar ROSENMULLER's *Mittgabe für das ganze Leben* — een Werkje dat in Duitschland bij **Duizendtallen** verkocht wordt.

Te Haarlem, bij JOH. ENSCHEDÉ EN ZONEN.